

Recruitment in Halacha

בראשית כ"ט

(ז) וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא-עֵת הָאֶסֶף הַמִּקְנֶה הַשְּׂקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ:
(ח) וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכֵל עַד אֲנֹשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל-הַעֲדָרִים וְגָלְלוּ אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן:

רש"י שם

הן עוד אם שכירים אתם – לא השלמתם פעולת היום, ואם הבהמות שלכם – אף על פי כן לא עת האסוף המקנה, בראשית רבא (בראשית רבה ע"י).

ספורנו שם

הן עוד היום גדול – הצדיק ימאס את העול גם כן אל האחרים, כאמרו "תועבת צדיקים איש עול" (משלי כ"ט:כ"ז).

בראשית כ"ט

(יב) וַיִּגְדַּע יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אַחִי אַבְיָה הוּא וְכִי בֶן-רַבְקָה הוּא וַתִּרְצֶן וַתִּגְדַּע לְאַבְיָה:

רש"י שם

כי אחי אביה – קרוב לאביה, כמו: כי אנשים אחים (בראשית י"ג:ח').
ומדרשו (בראשית רבה ע"י"ג): אם לרמאות הוא בא – אני אחיו, ואם אדם כשר – גם אני בן רבקה אחותו כשירה.

מסכת מגילה י"ג:

ומאי צניעות היתה בה ברחל דכתיב {בראשית כ"ט:י"ב} "ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא" וכי אחי אביה הוא והלא בן אחות אביה הוא.
אלא אמר לה מינסבא לי אמרה ליה אין מיהו אבא רמאה הוא ולא יכלת ליה אמר לה אחיו אנא ברמאות, אמרה ליה ומי שרי לצדיקי לסגויי ברמיותא אמר לה אין {שמואל ב כ"ב:כ"ז} "עם נבר תתבר ועם עקש תתפל".

מסכת שבת דף לא.

אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה...

מסכת בבא בתרא כא:

אמר רב הונא: האי בר מבואה דאוקי ריחיא, ואתא בר מבואה חבריה וקמוקי גביה, דינא הוא דמעכב עילויה, דא"ל: קא פסקת ליה לחיותי. לימא מסייע ליה: מרחיקים מצודת הדג מן הדג כמלא ריצת הדג; וכמה? אמר רבה בר רב הונא: עד פרסה! שאני דגים, דיהבי סייארא...
...אמר רב הונא בריה דרב יהושע: פשיטא לי, בר מתא אבר מתא אחריתי מצי מעכב, ואי שייך בכרגא דהכא - לא מצי מעכב, בר מבואה אבר מבואה דנפשיה - לא מצי מעכב.

מסכת בבא בתרא כא.

ואמר רבא: האי מקרי ינוקי דגריס, ואיכא אחרינא דגריס טפי מיניה - לא מסלקין ליה, דלמא אתי לאיתרשולי. רב דימי מנהרדעא אמר: כ"ש דגריס טפי, קנאת סופרים תרבה חכמה.

שולחן ערוך חושן משפט קנ"ו:ה

הגה: ויש אומרים דאם בני העיר צריכין לתורתו, אינם יכולין למחות בידו אף על פי שיש תלמיד חכם אחר בעיר, דקנאת סופרים תרבה חכמה (בית יוסף בשם הגהות אשר"י).

שולחן ערוך יורה דעה רמ"ה

(יח) אם יש כאן מלמד שמלמד לתינוקות, ובא אחר טוב ממנו, מסלקין הראשון מפני השני.

מסכת בבא מציעא ס.

משנה. רבי יהודה אומר: לא יחלק החנוני קליות ואגוזין לתינוקות, מפני שהוא מרגילן לבא אצלו. וחכמים מתירין. ולא יפחות את השער, וחכמים אומרים: זכור לטוב. לא יבור את הגריסין, דברי אבא שאול, וחכמים מתירין. ומודים שלא יבור מעל פי מגורה, שאינו אלא כגונב את העין. אין מפרכסין לא את האדם ולא את הבהמה ולא את הכלים.

שולחן ערוך חושן משפט רכ"ח

(יח) מתר לחנוני לחלק קליות ואגוזים לתינוקות, כדי להרגילים שיקנו ממנו. וכן יכול למכור בזול יותר מהשער, כדי שיקנו ממנו, ואין בני השוק יכולים לעכב עליו {ועין לעיל סימן קנ"ו סעיף ה'.

פתחי תשובה שם

(ב) למכור בזול – עמ"ש לעיל סי' קנ"ו ס"ה סק"ח בשם תשו' אח"ז פמ"א שכ' דדוקא במכירת פירות ותבואה כו' ע"ש:

מסכת בבא מציעא פג.

רבה בר בר חנן תברו ליה הנהו שקולאי חביאתא דחמרא. שקל לגלימייהו, אתו אמרו לרב. אמר ליה: הב להו גלימייהו. - אמר ליה: דינא הכי? - אמר ליה: אין, "למען תלך בדרך טובים." יהיב להו גלימייהו. אמרו ליה: עניי אנן, וטרחינן כולה יומא, וכפינן, ולית לן מידי. אמר ליה: זיל הב אגרייהו. - אמר ליה: דינא הכי? - אמר ליה: אין, "וארחות צדיקים תשמר." הדרן עלך השוכר את האומנין.

רש"י שם

שקולאי - נושאי משאות, ותברו ליה שלא במקום מדרון, ובפשיעה, אי נמי בדיגלא. בדרך טובים - לפני משורת הדין.

רמב"ם הלכות דעות ב:ו

אסור לאדם להנהיג עצמו בדברי חלקות ופיתוי, ולא תהיה אחת בפה ואחת בלב, אלא תוכו כברו, והענין שבלב הוא הדבר שבפה. ואסור לגנוב דעת הבריות, אפילו דעת הגוי: כיצד, לא ימכור לגוי בשר נבילה בכלל שחוטה, ולא מנעל של מתה במקום מנעל של שחוטה, ולא יסרב בחבירו שיאכל אצלו והוא יודע שאינו אוכל, וירבה לו בתקרובת והוא יודע שאינו מקבל, יפתח לו חביות

שהוא צריך לפתוח אותן למכרן כדי לפתותו שבשביל כבודו פתח, וכן כל כיוצא בזה. אפילו מלה אחת של פיתוי ושל גניבת הדעת אסורה, אלא שפת אמת ורוח נכון ולב טהור מכל עמל והוות: